

Organisering, innretning og mål for forskningen

Eksempel, Norsk Teknisk Museum

Forskning + museer = sant?

Kulturrådets fagdag, Perspektivet museum, Tromsø, 29.8.17

Henrik Treimo

Organisering av forskning NTM

Forskningsplan (2015-2020)

Forskningsfelt

Teknologihistorie / Vitenskapshistorie / Medisinhistorie / Museologi / Foto- og arkivhistorie / Gjenstandsforskning

Modell for forskning og finansiering

Egeninitierte prosjekter med prosjektstøtte fra NFR, Kulturrådet o.a.

Deltakelse i forskningsprosjekter

Egeninitierte prosjekter finansiert av museet (eks Phd-prosjekter, bokprosjekter)

Gjesteforskere

Forskningsinstitusjon

Status som forskningsinstitusjon (NFR) 2015

Omkring 30 fagfelleverderte publikasjoner (2012-2015)

Flere pågående forskningsprosjekter

Ambisjon

- **Forskningen skal ta utgangspunkt i museets samlinger**
- **Knytte all forskning til formidling – først og fremst utstillinger**

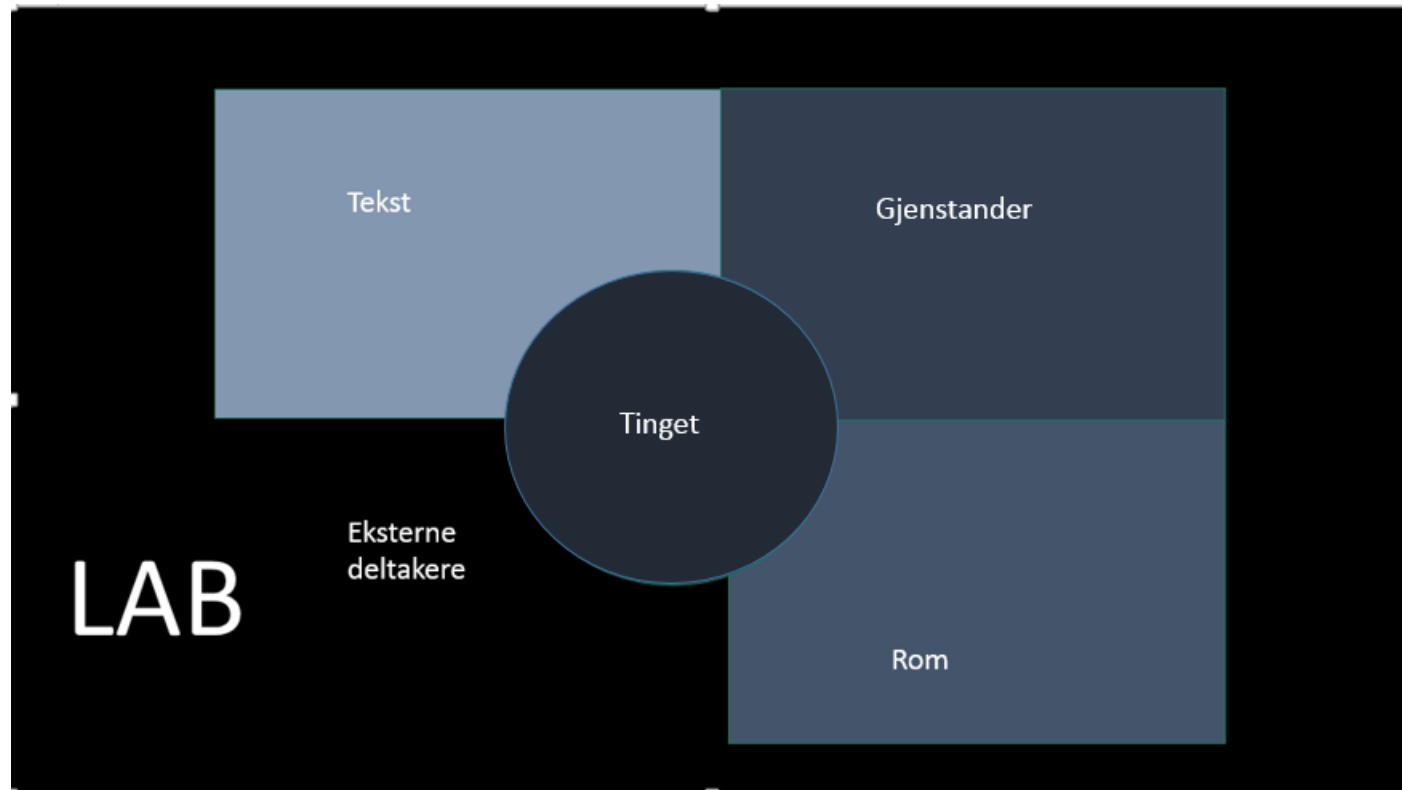
Spørsmål, 2014: Kan vi lage en museumsspesifikk forskning?

- **Museenes særpreg (Gjenstander, utstillinger, publikum)**
 - **Museenes hovedoppgaver (forvaltning, forskning, formidling)**
- = Museer er forskjellige fra andre kunnskapsinstitusjoner.**

Utfordring: Utvikle en forskningsmetode som utnytter museenes særlige fortrinn og samtidig inkorporerer og gjør nytte av de mangfoldige oppgavene museene har. I sum forskning som integrerer museets øvrige gjøremål, og utføres på museets premisser.

Antakelse: Flerfaglig utstillingsarbeid med gjenstander, tekster og rom kan generere andre innsikter og kunnskaper omkring et tema enn når det forskes for en publikasjon.

LAB utstillingsproduksjon som forskningsmetode

- Tingsted – en arbeidsmetafor
- Basert på ideen om forsamling av gjenstander, fagfelt, folk
- Gjenstandsfokusert (FFF)

Grossraum

– Organisasjon Todt og tvangsarbeid i Norge, 1940-45

Tema og bakgrunn for innhold i utstillingen kommer fra forskningsprosjektet «Tvangsarbeidets *politiske økonomi. Organisasjon Todt i Norge under okkupasjonen*. (NFR, 2011-2017)

Utstillingen skal være tematisk tilknyttet, men et selvstendig produkt som både utelukker og utfyller forskningsprosjektet (komplementær)

Workshopbasert arbeid – flerfaglig gruppe (interne og eksterne)

- **Flerfaglig prosjektgruppe:** Ledene kurator, prosjektleder, gjenstandskonservator, utstillingsbygger, museumspedagog, utstillingstekniker, kommunikasjonsansvarlig, arkitekt og scenograf (eksterne).
- Jobber med utgangspunkt i overordnet tema og problemstillinger, som undersøkes gjennom flerfaglig tilnærming til og arbeid med tekster, gjenstander og rom.
- Prosessen er åpen for ekstern deltakelse
- En felles målsetning om å lage en utstilling over et tema er det som binder det hele sammen og gir prosessen retning

«Ting»

- Flerfaglig forsamling utforsker temaet

Gjenstander

- Gjenstander konseptualisert som ting = objekter og forsamling (relasjonelle og dynamiske)
- Fullt kunnskapsmessig utbytte gjennom flerfaglig utforskning (akademisk historisk forskning, gjenstandsforskning, kunstnerisk forskning)

Tekster

- Arkivmateriale og tekster (akademisk forskning) deles og diskuteres i gruppa

Rom

- Modeller og ideer fra kunstnerisk (scenografisk) arbeid med rom og gjenstander diskuteres i fellesskap
- Testes omsider ut i skala 1:1 (bauprobe)

Eksterne deltakere

- Film: Hakekorsets profitører (NRK, Erling Borgen)
- Kunstinstallasjon: Glemte spader (Eirik Audunson Skaar)
- Og andre....

Amalgamering

- Bringe innsamlede elementer sammen i et perspektiv på temaet i en utstilling. Fokuset ligger på
- Sammenstillingen av innhold og form (akademisk og kunstnerisk bidrag).
(ledende kurators oppgave i diskusjon og samarbeid med de involverte)

Utstillingen = kunnskap og forståelse?

- Kunnskap (informasjon) om Hitler-steinen eller byggeprosjekter og fangeleire i Norge + forståelse (basert på kroppslig og intellektuell utforsking og estetisk erfaring ?)

Hvor skjer forskningen?

- Gjennom historisk forskning (arkiv, kilder, teorier og etablerte metoder)
- Gjennom utforskning av gjenstander og deres relasjoner
- Gjennom kunstnerisk utforskning av temaet, gjenstander og rom
- Gjennom møter med eksterne involverte og publikum

Det flerfaglige er en forutsetning, allikevel, kuratoren(e) må foreta den konseptuelle oversettelsen mellom fagfeltene og lede prosessen mot en utstilling av temaet. Forskningen kan beskrives som en amalgameringsprosess der akademisk forskning og kunstnerisk utforskning føres sammen.

Hva slags output er dette?

Utstillingen

- Resultatet som presenteres i utstillingen gir publikum både kunnskap om og forståelse for et tema, som bruken av tvangsarbeidere under 2nd. Verdenskrig.
- Resultatet kan i tråd med definisjoner av kunnskap formidles, men ikke utvetydig.
- Resultatet kan være forståelse som oppnås gjennom publikums utforskning og estetiske erfaringer.
- = ikke så åpent som kunst, ikke så autoritativt som publikasjon, men en tredje posisjon?

Praksisen

- Formidling og forskning som gjensidige prosesser underveis (eksempelvis dokumentarfilm, foredrag, debattkvelder)
- Innsikter og perspektiver som følge av arbeid med materialitet, rom og folk, kan tilbakeføres til en akademisk diskurs omkring temaet som publiserte tekster.

Konklusjon

Videre utforsking av og redegjørelse for metoden og output er nødvendig for å etablere museumsspesifikk forskning gjennom utstillingsproduksjon. Ev forskningsfinansiering av utstillinger vil avhenge av dette.

Takk for oppmerksomheten!